

Församlingsinstruktion

för Mölnbals pastorat som är en del av
Mölnbals kontrakt i Göteborgs stift.

I pastoratet ingår tre församlingar: Fässberg, Källered och Stensjön.

1

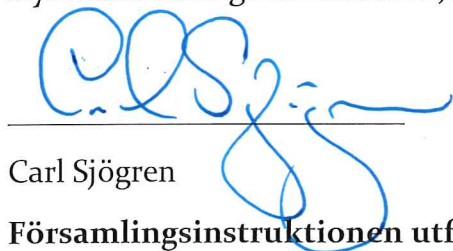

Kyrkofullmäktiges godkännande, 2019-11-12, § 15

Stefan Caplan, kyrkofullmäktiges ordförande

Kyrkoherdens godkännande, 2019-11-12:

Carl Sjögren

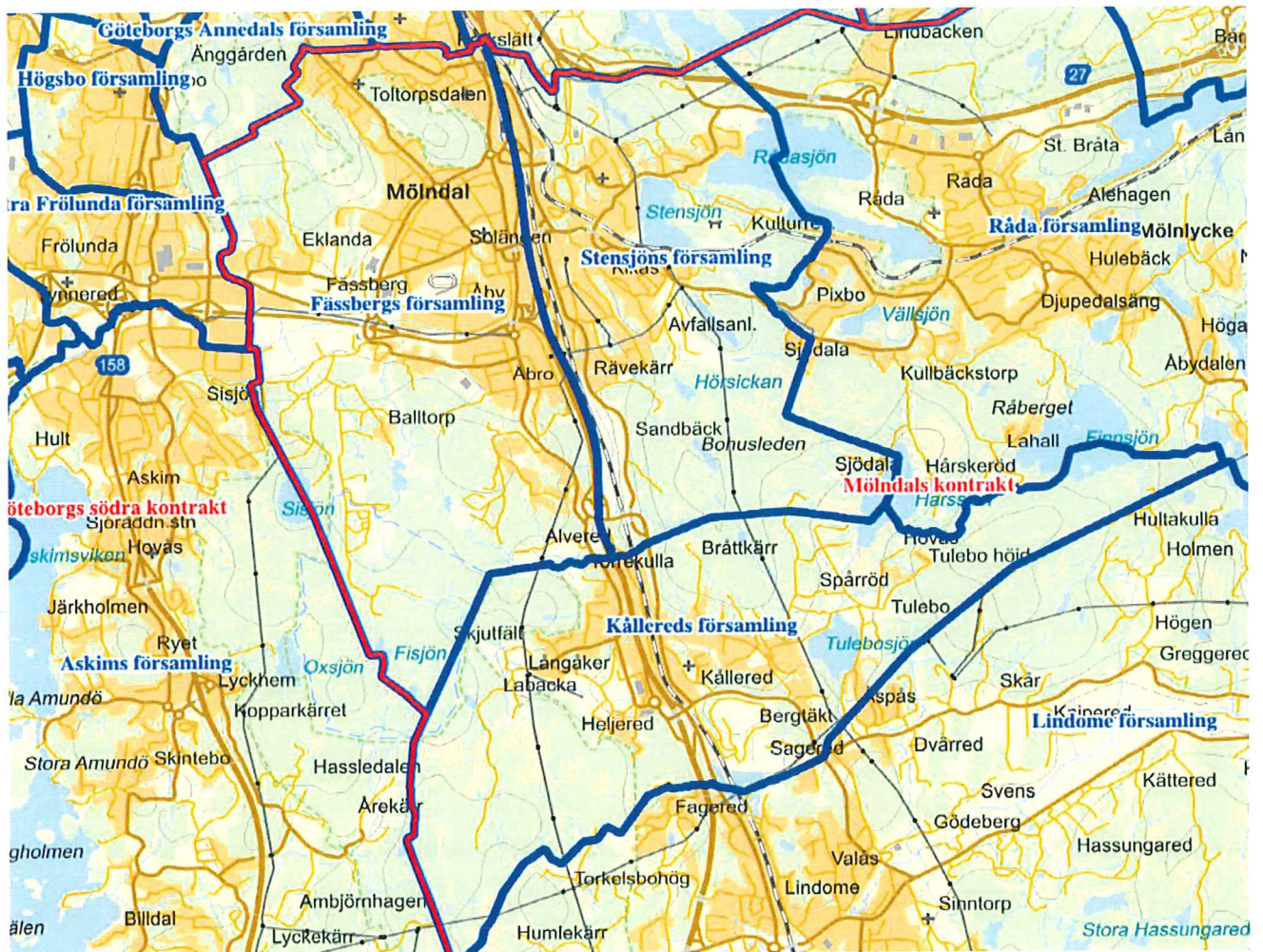
Församlingsinstruktionen utfärdad av domkapitlet i Göteborg;
2019-12-11, § 120

Inledning

Mölnalds pastorat i Göteborgs stift är en del av Svenska kyrkan och manifesterar lokalt Kristi världsvida kyrka tillsammans med troende i andra kyrkor. Samhörigheten med andra kristna i den världsvida kyrkan är viktig liksom den regelbundna bönen om kyrkans synliga enhet.

Svenska kyrkan har under de senaste 500 åren tagit gestalt i en episkopal, nationell struktur med stora ambitioner att bevara kyrkans enhet trots geografiska och folkliga skillnader över landet. Strukturen vill förhindra att kyrkan blir så särpräglad i sitt lokala uttryck att de gemensamma skatterna försvinner. Det är angeläget att känna igen sig i kyrkan vart man än kommer.

2

Kapitel 1

Församlingarnas identitet

Vad är vi?

Mölnåls pastorat består av tre församlingar: Fåssberg, Kållerød och Stensjön. Det gemensamma kansliet utgör stödfunktion till församlingarna och är en egen enhet, fastighets- och kyrkogårdsverksamheterna är ytterligare två arbetsområden. Församlingarna firar regelbundet gudstjänst, bedriver undervisning samt utövar diakoni och mission med tre vägledande ord för ögonen som togs fram i arbetet med pastoratets första församlingsinstruktion 2015: **angelågen, modig, närvarande**. Sådan var Jesus från Nasaret:

Jesus var angelågen. Han kallade människor han mötte till att bli människofiskare. Målet var att fler skulle bli lärjungar.

Jesus var också modig. Rätt ofta blev det konflikter runt honom när han vände upp och ned på etablerade mönster och destruktiva vanor.

Jesus var närvarande, och är fortfarande närvarande idag. Mitt i det svåra och påfrestande står han kvar och kämpar för alla. Inte ens döden kunde besegra honom.

Verksamhetens mål

Syftet med församlingarnas verksamhet är att omsätta dessa tre vägledande ord i handling så att de som vistas i församlingarna möter verkligheten bakom orden. Pastoratet ska ha en god ekonomisk hushållning som omfattar väl vårdade och underhållna fastigheter, god medelsförvaltning och en effektiv organisation.

Kyrkan finns på jorden för att världen ska leva. För att det skulle bli lite lättare, lite vackrare, mer färgrikt och mer hoppfullt att vara människa. Församlingarnas grundläggande uppgift är ett liv som ska levas av många fler än bara anställda och ideella, i praktiserad omsorg och gemenskap. Här finns alla som lever kristet liv i vardagen, bönerna på bussen och runt altaret i kyrkan, tårarna vid dödsbådden, intensiteten i samtalet i skolkorridoren, tystnaden runt lägerelden och kören i processionssång bakom korset.

I en tid präglad av individualism proklamerar kyrkan att livet ska levas tillsammans, med andra människor och med Gud i Jesus Kristus. Trots olikheter i åsikter och livsstil kan våra liv fördjupas tillsammans, i kommunion.

Jesus Kristus är densamme igår, idag och i evighet. Trots skilda tider och miljöer möter han idag fortsatt människor med budskap om omvändelse, upprättelse och efterföljelse. Församlingen bärs av, förvaltar och förkunnar det glada budskapet om honom. Utan honom kan vi ingenting göra.

Kapitel 2

Omvärldsanalys

Var är vi?

Under vintern 2018-19 genomförde pastoratet en omvärldsspaning. Följande punkter var väsentliga:

- Mölnåls växer och nya, stora, områden etableras inom en tioårsperiod. Hur är kyrkan närvarande i dessa områden? Vilka når vi inte en vanlig dag? De högtbildade? De som bor i etniskt heterogena delar av samhället? Vissa åldrar?
- 20-30-åringarna (90-talisterna). Spelar det någon roll för dem om kyrkan finns? Hur kan kyrkans värden och gemenskap påverka deras liv? Hur vill de själva engagera sig?
- Den psykiska ohälsan bland mölnålsborna stiger. Hur påverkar detta den kyrkliga verksamheten? Hur lotsar vi vidare till vårdgivarna? Vad behöver människor med psykisk ohälsa kyrkan?
- Vi lever mitt i en digital revolution. Alltfler människor skapar sin identitet och sina sociala sammanhang med digitala verktyg och utvecklingen ställer skarpa frågor till församlingarna. Hur påverkas kristenlivet om alltfler av livets relationer är digitala? Hur nyttjar församlingarna de digitala mediernas väldiga fördelar utan att förminska människor? Hur mycket av församlingarnas gudstjänst, undervisning, diakoni och mission kan ske digitalt utan att innehållet förändras?
- Miljö/klimat/hållbarhet. Hur är vi kyrka på ett resurssmart sätt? Hur kan församlingarna ge mening, mod och hopp åt människor så att fler befrias till handlingskraft och kampglöd i stället för uppgivenhet? Klimatkrisen är av andlig och existentiell karaktär. Också i Mölnåls drabbas människor av oro och ångest, skuld och skam i relation till klimatet.
- Omvärlden kräver ständig förändringsbenägenhet. Kan man vara kyrka stadd i ständig förändring? Vad är bestående, på riktigt, över tid?

- Ungdomar är särskilt utsatta idag; kanske har det aldrig varit svårare att vara barn/ungdom än i vår tid. Barn är särskilt prioriterade i evangeliet, och hur påverkar det kyrkan i Mölnbal?
- Närmare 160 personer firar gudstjänst varje söndag i de tre församlingarna, sett över tid minskar antalet gudstjänstfirare något. På några platser kan vi se motsatt utveckling, kanske håller den negativa trenden på att brytas?
- Dopfrekvensen är nedåtgående och trots ett högt antal konfirmander är det bara drygt varannan kyrkotillhörig 15-åring som väljer att bli konfirmerad.
- Migrationsverket har både ankomstboenden och förvarsplatser i Källered. Hur möter kyrkan människor i dessa utsatta livssituationer?

Slutsatser, analys och frågor som behöver finna svar

Samhällets förändringar påverkar församlingsarbetet kraftigt på både kort och lång sikt. Nybyggnationerna tvingar pastoratet att lämna gamla hjulspår för att söka nya arbetssätt; mer om detta nedan under prioriterade områden.

Församlingarnas liv behöver förändras och fördjupas vad gäller nyskapande kontakter, närvaro och mod i samtal med alla människor av god vilja om livet för alla som bor och vistas i Mölnbal. De närmaste åren behöver prioriteringar göras så att fler ideella kan ta större ansvar för fler öppna samlingar för samtal och bön.

Församlingarna behöver bli tydligare med kärnverksamheten så att:

- fler väljer att bli döpta,
- fler firar regelbunden gudstjänst,
- fler berättar frimodigt om sin tro,
- fler barn och ungdomar påverkar församlingsarbetet mer än idag.

Svenska kyrkan i Mölnbal står inför väldiga möjligheter och utmaningar.

Följande frågor behöver finna svar under den kommande fyraårsperioden:

- Hur är kyrkan närvarande i nya områden?
- Hur inbjuds människor att dela församlingarnas liv med Gud?
- Hur syns kyrkan?
- Hur når vi fram i bruset av röster?

Invånarantalet ökar kraftigt i Mölnald. Det finns en risk att pastoratet slår sig till ro och låter allt lunka på i vanlig takt i de trygga, invanda mönstren. Detta vill Svenska kyrkan i Mölnald undvika.

Kapitel 3

Pastoralt program

Vad vill vi? Vad ska vi?

Syftet med pastoratet och församlingarnas liv är ”att människor ska komma till tro på Kristus och leva i tro, en kristen gemenskap skapas och fördjupas, Guds rike utbreddas och skapelsen återupprättas. Allt annat som församlingen utför är stöd för och en konsekvens av denna grundläggande uppgift.” (Kyrkoordningen, inledningen till andra kapitlet).

1. GUDSTJÄNST. I församlingarna firas högmässa varje sön- och helgdag med några undantag (se kap 4). Gudstjänst firas också i många andra sammanhang, till exempel vid de kyrkliga handlingarna, i sjukhuskyrkan, på äldreboenden, och på vardagarna i barn- och ungdomsgrupper. Gudstjänstlivet under veckan börjar med söndagen och efterföljande vecka följer vi söndagens texter. Huvudgudstjänsterna ska angå alla åldrar, gärna med åldersanpassad undervisning i form av integrerad söndagsskola.
2. UNDERVISNING. Dopundervisning erbjuds genom grupper för olika åldrar som samlas regelbundet i församlingarna. Vid varje tillfälle bör undervisning och bön prioriteras. Barn och ungdomar behöver tidigt möta evangeliets berättelser om Jesus. I dopundervisningen prioriteras öppna mötesplatser där yngre barn, med sina föräldrar, kan komma samman.
3. MISSION. Genom ett välkomnande och inbjudande förhållningssätt präglad av respekt och omsorg skapar församlingarna nyfikenhet inför den kristna tron. Församlingens riktning är alltid utåt, eftersom kyrkan finns för att världen ska leva. Mer och mer av församlingarnas liv kan ske utanför de traditionella kyrk- och församlingshemsväggarna. Riktningen utåt är inte en valbar verksamhet, den hör till kyrkans identitet.

4. **DIAKONI.** Församlingens diakoni ska erbjuda mötesplatser i vardagen och bygga broar mellan människor, grupper och organisationer. Vidare ska diakonin erbjuda stöd till människor i utsatta situationer, aktivt arbeta för att visa på människors lika värde och stärka den egna förmågan, värna om människor som inte kan göra sin röst hörd och föra deras talan samt att, med många andra, inspirera, utrusta och uppmuntra ideella.
5. **MUSIK.** Församlingens kör- och musikverksamhet ska stärka och leda församlingens lovsång. Körerna är en fantastisk modell för hur ideella i alla åldrar kan engagera sig, ge sin gåva, sin röst, till helheten mitt i församlingens centrum, gudstjänsten. Varje körsångare bör beredas plats att utvecklas och växa som kristen. Musiken är ett utmärkt redskap för mission och många av församlingarnas musikarrangemang är lågtröskelverksamhet.
6. **KONFIRMATION.** Konfirmandtiden, dvs. dopundervisningen som föregår konfirmationsgudstjänsten, följer Svenska kyrkans riktlinjer för konfirmandarbetet. Konfirmandverksamheten sker med hela pastoratet som bas och arbetslagen runt konfirmanderna arbetar varje år fram en handlingsplan för konfirmandverksamheten. I konfirmandverksamheten möter ungdomarnas frågor och erfarenhet kyrkans rika tradition. Därför krävs stor lyhördhet av dem som undervisar och samtalar med konfirmander, lyhördhet riktad åt såväl de unga som kyrkans berättelse. Församlingarna bedriver ett ambitiöst uppföljningsarbete bland unga ledare.
7. **FÖRDJUPNING.** Varje församling erbjuder fördjupning i tron genom bibelstudier, samtalsgrupper, meditativ bibelläsning och retreat eller stilla dagar. Genom denna fördjupning påminner församlingen om att varje döpt är en levande del i Kristi kropp. Självklart kan fördjupande bibelsamtal också ske i grupper med barn och unga.

Det pastorala programmet i tillämpad sammanfattning:

Det finns stora behov av grundläggande bibelundervisning, introduktionskurs till kristen tro, platser för fördjupning och samtal om tron.

Församlingarna behöver röra sig ute i (nya) bostadsområden, etablera kyrklig närvaro och knyta kontakter; inbjuda till bön och gudstjänst och samla till undervisning.

Människor i MölnåL behöver utmanas att leva ett "Jesuslikt liv", där hemmen öppnas och fler ser och bekräftar varandra med enkla medel. Vi behöver inspireras att leva det livet genom handling, omsorg och barmhärtighet, grundade i evangeliet.

De diakonala insatserna kan innehålla såväl akut hjälp som långsiktigt stöd för att människor ska kunna förändra sin livssituation. Människors egenmakt och upplevda hälsa ska stärkas.

Med andra aktörer vill församlingarna verka för ett gott samhälle genom olika samverkansformer.

Kyrkan skall fortsatt stå upp för svaga och utsatta. Större omsorg och delad barmhärtighet gör att livet blir vackrare för fler: församlingen finns för att världen ska leva.

Församlingarna vill bidra till fungerande nätverk genom att skapa och stötta mötesplatser som är öppna och inkluderande. Som kyrka vill vi vara en tydlig röst om står upp för mänskliga rättigheter och mänsklig värdighet.

Vi har goda personella och ekonomiska resurser och upplever just nu de "sju feta åren" (Josefsberättelsen, 1 Mos 41:25-37). Dessa goda år måste förvaltas ansvarsfullt.

Barnkonsekvensanalysens resultat

Angelägen

Det är viktigt att barn och unga tidigt i livet får höra talas om Gud och Guds kärlek till oss. Detta gäller alla barn och unga som bor och vistas i församlingarna och sker bland annat genom att barn och unga möts i åldersanpassade grupper, med de frågor som hör till deras ålder. Vi vill gärna se en "ålderstrappa" så att alla barn i åldrarna 0-18 år ska kunna finna ett relevant sammanhang i församlingarna oavsett ålder. När barn och unga möts förekommer det bibelundervisning, lovsång och bön, liksom lek eller pyssel. Fokus ligger på att alla ska få lära sig mer om Gud och personligen få ett möte med honom. För många barn och unga är bönestunden då de möts enda tillfället i veckan då de firar gudstjänst, eftersom de inte själva kan välja att komma till gudstjänsten på söndag. Dessa bönestunder kan utvecklas till att bli mer fullödiga gudstjänster. Fler vardagsgudstjänster kan firas på flera ställen i församlingarna.

Modig

Barn vill bli tagna på allvar, så som Jesus tog barnen på allvar. De behöver uppmuntras att stå för sin tro i de sammanhang där de lever. Församlingarnas olika grupper där barn och unga samlas har en rik bredd på metoder för att hjälpa barnen att berätta om sin tro, med stöd från vuxna. Men församlingarna vill också uppmuntra till denna frimodighet långt bortom de etablerade grupperna. Barns och ungas klarsyn och mod kan ofta, om vi lyssnar, avslöja vuxenvärldens halvsanningar eller dimridåer.

9

Närvarande

För att barn ska kunna komma till kyrkan behöver kyrkan finnas i deras närhet. Ju yngre barnen är desto kortare behöver avståndet vara, eftersom de inte kan, får eller vill färdas själva med kollektivtrafik eller cykel. Därför är församlingarnas närvaro nära bostadsområdena viktig.

Församlingarna erbjuder samarbete med barnens skolor via bibeläventyr och adventssamlingar. Så är församlingarna närvarande på barnens "arbetsplats", skolan. För att underlätta deltagandet för de yngre barnen i grupper kan de bli hämtade direkt från skolans fritidsverksamhet av kyrkans personal om de går på en närliggande skola.

Prioriterade områden

1. Öka Svenska kyrkans i Mölnåls närvaro, speciellt i de nybyggda områdena. Man kan regelbundet fira gudstjänst, samla barn och ungdomar, föra existentiella samtal på många platser runt om i Mölnåls genom att turnera runt med fika, bön och samtal. Med stor nyfikenhet vill församlingarna lyssna till vad de nyinflyttade vill ha från kyrkan och vad som är deras längtan.
2. Den ökade psykiska ohälsan behöver mötas utifrån den enskildes behov med erbjudande om enskilda samtal och mötesplatser där man kan föra de goda samtalen och visa varandra omsorg. Dessa samtal, som kan ta upp existentiella ämnen, kan söka svar i evangeliet och kyrkans rika själavårdstradition.
3. Det behöver finnas fler vägar in i ett aktivt församlingliv. Löpande introduktionskurser i kristen tro bör finnas. Församlingarna ska sträva mot en större etnisk, kulturell, ålders- och socialgruppsmässig mångfald. Vi vill se goda

förutsättningar för människor att på ett bra och hållbart sätt engagera sig ideellt i församlingarna.

4. I vardagen behöver det skapas enkla miljö- och klimatförbättrande åtgärder så att församlingarnas verksamheter blir klimatneutrala så fort som möjligt. Att ta ansvar för sin närmiljö är att leva ut en god skapelseteologi. Detta innebär omställning och beteendeförändringar inom områden som fastighetsförvaltning, resor, inköp, mm. Församlingarna vill bidra till en god dialog med alla människor av god vilja för att skapa fred med jorden och fred på jorden.

5. Vi behöver ha ständig omvärldsbevakning utifrån ett diakonalt perspektiv för att tidigt kunna se och identifiera människor och grupper som riskerar att hamna i utsatta livssituationer. Detta kan ske genom samverkan med andra aktörer som Mölndals stad, statliga myndigheter, sjukvården, andra församlingar och andra aktörer i civilsamhället.

Fördelning av den grundläggande uppgiften

Församlingarna är de primära enheterna i Mölndals pastorat. Det innebär att pedagoger, präster, diakoner och musiker så gott som alltid tjänstgör i sina församlingar. Konfirmand- och diakoniverksamheterna är samordnade över pastoratet där en av komministrarna är sammankallande och ansvarig för konfirmandverksamheten, och en av diakonerna har samordningsansvar för diakonin. Sjukhuskyrkan på Mölndals sjukhus är placerad i Fässbergs församling och församlingsherden ansvarar för verksamheten.

Kapitel 4

Domkapitlets regler

1. Minsta antalet huvudgudstjänster med nattvard under ett år

Huvudgudstjänst med nattvard firas varje sön- och helgdag, med några få undantag, i Stensjöns och Fässbergs församlingar. I Kållereds församling firas huvudgudstjänst med nattvard varannan söndag.

2. Huvudgudstjänster i församlingar i pastorat

Huvudgudstjänst firas varje sön- och helgdag i varje församling i pastoratet. Sammanlysningar sker några gånger per år, t ex vid annandagarna.

3. Ekumeniska huvudgudstjänster

I Källered's församling firas ekumenisk huvudgudstjänst upp till tio gånger/år tillsammans med Equmeniakyrkan. I Fässbergs och Stensjöns församlingar firas ekumenisk gudstjänst en gång per år tillsammans med de kyrkor som är engagerade i Mölnalds kristna samarbetsråd, MKS (när detta skrivs Equmeniakyrkan, Pingstkyrkan, EFK och Frälsningsarmén). I Fässbergs församling firas också Nyårsdagen ekumeniskt.

11

4. Kompetensnivå på kyrkomusikertjänsterna

I pastoratet finns sex kyrkomusikerbefattningar: fyra organisttjänster och två kantorstjänster.

Domkapitlet har beslutat att minst två av pastoratets kyrkomusiker skall vara försteorganist.

5. Konfirmandundervisning

Domkapitlet har beslutat att pastoratets församlingar ska följa Svenska kyrkans konfirmandriktlinjer.

6. Ekumeniska avtal

I Mölnalds pastorat finns inga ingångna ekumeniska avtal med andra samfund.

7. Prästtjänster

Stiftsstyrelsen har beslutat att minst 10 komministerbefattningar skall finnas i pastoratet. Pastoratets prästtjänster är disponerade i församlingarna enligt följande: I Stensjön en församlingsherde och två komministertjänster; i Källered en församlingsherde och en komministertjänst; i Fässberg en församlingsherde och fem komministertjänster, varav en är placerad i sjukhuskyrkan.

8. Övriga tjänster

I Mölnalds pastorat finns fem diakonbefattningar och åtta pedagogtjänster.

9. Kyrkor och kapell i pastoratet

I Mölndals pastorat finns följande kyrkor, kapell och gudstjänstlokaler:

I Fässbergs församling finns Fässbergs kyrka, Toltorpskyrkan, Krokslättskyrkan och Fässbergs kapell. På Mölndals sjukhus disponerar församlingen ett kapell. I Källeredes församling finns Apelgårdens kyrka, Källeredes kyrka och Livereds kapell. I Stensjöns församling finns Stensjökyrkan, Fågelbergskyrkan och Kikås kapell. Fässbergs, Kikås och Livereds kapell disponeras av begravningsverksamheten.

12

10. Kyrkornas och kapellens nyttjande

I Fässbergs församling används Fässbergs kyrka så gott som dagligen, Toltorpskyrkan fem gånger i veckan och Krokslättskyrkan några gånger i veckan. Kapellet på Mölndals sjukhus används flera gånger i veckan. I Källeredes församling används både Apelgårdens och Källeredes kyrkor flera gånger i veckan. I Stensjöns församling används Stensjökyrkan så gott som dagligen och Fågelbergskyrkan 3-4 gånger i veckan. De tre kapellen används, med några undantag under året, till begravningsgudstjänster och -ceremonier.

På både kort och lång sikt behöver samtal föras om användningen av Toltorpskyrkan, Krokslättskyrkan och Fågelbergskyrkan. En lokalförsörjningsutredning genomförs för att analysera framtida lokalbehov.

11. Den språkliga mångfalden

För att kunna fullgöra den grundläggande uppgiften på andra språk än svenska samverkar pastoratet med grannpastorat och sakkunniga i stiftsorganisationen. Kortare anställningar med specialkompetent personal sker då vi behöver erbjuda bibelundervisning på fler språk än svenska. För att kunna möta människor med fysiska, psykiska eller intellektuella funktionsvariationer behövs också språklig mångfaldskompetens.